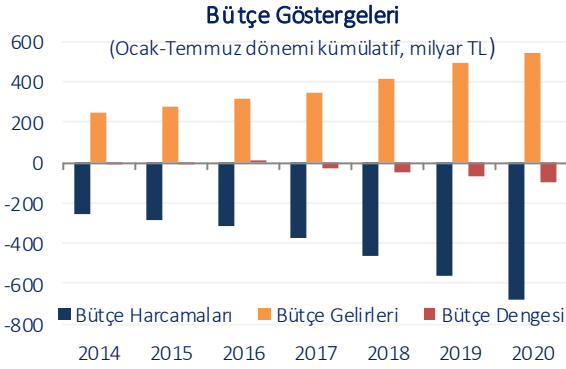

Merkezi yönetim bütçesinde bozulma eğilimi devam ediyor.

Salgın kapsamında alınan tedbirlerin merkezi yönetim bütçesi üzerindeki olumsuz etkisi Temmuz ayında da sürdü. Bu dönemde teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde yaşanan düşüşün etkisiyle bütçe gelirleri yıllık bazda %7,4 oranında gerileyerek 86,5 milyar TL oldu. Bu dönemde bütçe harcamaları ise %39,1 ile yüksek oranda artarak 116,2 milyar TL'ye ulaştı. Böylece, geçtiğimiz yılın Temmuz ayında 9,9 milyar TL fazla veren merkezi yönetim bütçesi, bu yılın aynı ayında 29,7 milyar TL açık verdi. Benzer biçimde Temmuz 2019'da 17,6 milyar TL fazla veren faiz dışı denge de bu yılın Temmuz ayında 21,2 milyar TL açık verdi.

Ocak-Temmuz döneminde ise bütçe gelirlerindeki artış geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla %9,2 düzeyinde gerçekleşirken, bütçe harcamaları cari transferlerdeki hızlı artışın etkisiyle %20,5 genişledi. Böylece, geçtiğimiz yılın ilk 7 ayında 68,7 milyar TL olan merkezi yönetim bütçe açığı bu yılın aynı döneminde 2020 yılsonu bütçe açığı hedefini aşarak 139,1 milyar TL oldu.

Teşebbüs ve mülkiyet gelirleri hızlı düşüş kaydetti.

Geçtiğimiz yılın Temmuz ayında TCMB ihtiyat akçesinin bütçeye aktarılmasına bağlı olarak teşebbüs ve mülkiyet gelirleri kaleminde 23,3 milyar TL ile yüksek bir tutar kaydedilmişti. İlgili kaleminde bu yılın Temmuz ayında yıllık bazda yaşanan 22,1 milyar TL'lik düşüş (%94,8) bütçe gelirlerindeki artışı 23,6 puan sınırlayarak, Temmuz ayı bütçe performansında belirleyici oldu. Bu dönemde,

faizler, paylar ve cezalar altında izlenen diğer çeşitli gelirler kaleminde görülen 3 milyar TL'ye yaklaşan gelir kaybı da bütçe gelirlerini sınırladı.

Diğer taraftan, otomotiv satışlarındaki güçlü performans bütçe gelirlerine olumlu yansıdı. Temmuz ayında motorlu taşıtlardan alınan ÖTV, geçtiğimiz yılın aynı ayındaki düzeyinin 8 katına çıkarak bütçe gelirlerine 4,7 puan katkı sağladı. Bu dönemde tütün mamullerinden alınan ÖTV ile ithalde ve dahilde alınan KDV kalemleri bütçe gelirlerindeki bozulmayı sınırlayan diğer kalemler oldu.

Yılın ilk 7 ayında, ÖTV gelirlerindeki artışın yanı sıra, faiz gelirleri ile kurumlar vergisindeki yükselişler bütçe gelirlerini destekleyen kalemler olarak öne çıktı. Öte yandan, Hazine portföyü ve iştirak gelirlerindeki azalış bütçe gelirlerindeki yükselişi sınırladı.

Cari transferler yüksek seyirini sürdürdü.

Başta sosyal güvenlik kurumu ile hanehalkına yönelik olanlar olmak üzere merkezi yönetim bütçesinden yapılan cari transferler Temmuz ayında da yüksek düzeyde kalmaya devam etti. Öyle ki, ilgili kaleminde kaydedilen yükseliş bütçe harcamalarında yıllık bazda yaşanan %39,1'lik yükselişin 34,4 puanını oluşturdu. Diğer taraftan, kamuda uygulanan tasarruf tedbirlerinin bir yansıması olarak mal ve hizmet alım giderleri kalemi Temmuz'da yıllık bazda gerileyerek bütçe harcamalarındaki artışı sınırlandırdı.

İlk 7 ayda, bütçenin gider tarafında yine cari transferler öne çıkarken, faiz giderlerinin de bütçe harcamalarını görünür biçimde yukarı çektiği izleniyor.

Beklentiler...

Ekonomik aktivitedeki kademeli toparlanma eğilimine karşın kamu desteklerinin sürmesi merkezi yönetim bütçe göstergeleri üzerinde baskı oluşturmaya etti. Nitekim, Temmuz ayı itibarıyla 2020 yılsonu bütçe açığı hedefinin aşıldığı görülüyor. Salgında ikinci dalgaya yönelik süregelen belirsizliğin bütçe performansı üzerinde baskı yaratmaya devam etmesi bekleniyor.

Merkezi Yönetim Bütçesi

	Temmuz			Ocak-Temmuz			2020 Bütçe Gerç./ Bütçe	
	2019	2020	% Değişim	2019	2020	% Değişim	Hedefi	Hedefi (%)
Harcamalar	83,5	116,2	39,1	565,1	681,1	20,5	1.095,5	62,2
Faiz Harcamaları	7,7	8,5	9,5	58,5	79,7	36,3	138,9	57,4
Faiz Dışı Harcamalar	75,8	107,8	42,2	506,6	601,4	18,7	956,5	62,9
Gelirler	93,4	86,5	-7,4	496,4	541,9	9,2	956,6	56,7
Vergi Gelirleri	58,3	76,0	30,3	366,1	412,0	12,5	784,6	52,5
Diğer Gelirler	35,1	10,5	-70,1	130,4	130,0	-0,3	172,0	75,6
Bütçe Dengesi	9,9	-29,7	-	-68,7	-139,1	102,6	-138,9	100,2
Faiz Dışı Denge	17,6	-21,2	-	-10,2	-59,4	481,6	0,1	-

Not: Rakamlar yuvarlamalardan ötürü toplamı vermeyebilir.

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bař Ekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

Hatice Erkiletliođlu
Müdür Yardımcısı
hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

İlker Şahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.